

Nr 94

Av herr **Gustafsson i Borås m. fl.**, om befrielse jämväl från arvs-
skatt för stiftelser och sammanslutningar som är befriade
från gåvoskatt.

(Lika lydande med motion nr 60 i Första kammaren)

Vid föregående års riksdagar har motioner framlagts om utredning och förslag angående sådan ändring i arvs- och gåvoskatteförordningen att de stiftelser och sammanslutningar, som nu är befriade från gåvoskatt, också skall befrias från arvsskatt. Enligt gällande lagstiftning föreligger större möjligheter till skattefrihet vid gåvor än vid dispositioner genom testamente. I fråga om gåvoskatt gäller skattebefrielsen alla slag av stiftelser och sammanslutningar, som har till huvudsakligt syfte att »främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål». Frihet från arvsskatt medges däremot endast för, förutom staten, sådana stiftelser och sammanslutningar som huvudsakligen avser att främja allmännyttiga ändamål av fyra olika kategorier:

- a) rikets försvar;
- b) barns eller ungdoms vård och fostran eller utbildning;
- c) vård av behövande ålderstigna, sjuka och lytta; samt
- d) vetenskaplig undervisning och forskning.

De framförda motionerna har avstyrkts av bevillningsutskottets majoritet. Det föreligger emellertid en stark opinion i riksdagen för motionskraven.

I tidigare motioner har framhållits, att domstolarna haft stora problem med gränsdragningar vid befrielse från arvsskatt. Det framgår av tillämpliga rättsfall att domstolarna genom lagtextens restriktiva utformning haft svårt att medge skattefrihet även för ändamål där skattefrihet eljest framstår som naturlig. Motionärerna har erinrat om att sådana organisationer som De blindas förening u.p.a., Stockholms blindförening u.p.a. samt Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm bedömts vara skattepliktiga subjekt.

Genom den bristande överensstämelsen mellan beskattningsreglerna i de båda fallen blir det ofta rena tillfälligheter som avgör huruvida en donation blir föremål för beskattning eller inte. Många personer som har be-

stämt sig för att överlämna en del av sin förmögenhet till ett allmännyttigt ändamål känner ej till skattekonsekvenserna av att gåvan ej genomförs under livstiden.

I förarbetena till lagstiftningen har åberopats att benägenheten att genom gåvor under livstid understödja allmännyttiga ändamål kunde befaras minska om en del av gåvan togs i anspråk för erläggande av skatt till staten. Man har sagt att detta återhållande moment inte gör sig gällande med samma styrka i fråga om testamentariska förordnanden. Vi tror dock icke att det generellt sett finns någon större skillnad i fråga om skattens inverkan på gåvo- och testamentsbenägenheten. Denna uppfattning bestyrks av att det bl.a. i syfte att inte alltför starkt hämma testamentsviljan till allmännyttiga ändamål föreligger *dels* skattefrihet för vissa allmännyttiga ändamål, *dels* en särskild skatteklass för testamentslotter tillkommande stiftelse eller sammanslutning »med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål», innebärande en lindrigare arvsbeskattning för dessa.

Vid föregående års utskottsbehandling anförde utskottsmajoriteten liksom tidigare år att de framförda synpunkterna i och för sig var värda beaktande. Enligt majoritetens mening aktualiserade emellertid en lagstiftning av denna innebörd så betydande ändringar i arvsbeskattningen att en prövning ej borde ske utan närmare utredning. Frågan borde i stället uppmärksammas vid en allsidig översyn av hela arvsskatteområdet.

Argumenten för en utvidgning av skattefriheten för testamentsförordnanden till allmännyttiga ändamål är många och har tyngd. Den nuvarande regleringen medför svåra gränsdragningsproblem. På grund av bristande insikt i skattelagstiftningen kommer inte sällan slumpen att avgöra om en donation blir beskattad eller ej. Den restriktiva bestämmelsen angående skattefrihet för testamentariska förordnanden torde verka återhållande på viljan att i dödsrättshandlingens form donera till allmännyttiga skattepliktiga subjekt. Några bärkraftiga argument mot denna reform har verterligen inte framkommit.

Då det är tämligen enkelt att finna en teknisk lösning på problemet och då det synes oss angeläget med en snar ändring, anser vi det inte motiverat att invänta den allmänna översyn av arvs- och gåvoskattegrerna som riksdagen begärde 1958. Om frågan skall behandlas i samråd med en allmän översyn kommer den av oss förordade reformen att onödigtvis fördröjas. En ändring av reglerna om de arvsskattefria subjekten bör enligt vår mening genomföras utan mera tidskrävande utredningsarbete.

Under hänvisning till vad vi ovan anført hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående ändring av 3 § i förordningen om arvsskatt och gåvoskatt i syfte att från arvsskatt

befria sådana stiftelser och sammanslutningar, som nu är befriade från att erlägga gåvoskatt.

Stockholm den 20 januari 1966

<i>Axel Gustafsson</i> i Borås	<i>Åke Zetterberg</i>	<i>Eric Nelander</i>
<i>John Eriksson</i> i Bäckmora	<i>Gunnar Hylltander</i>	<i>David Gomér</i>
<i>Sven Johansson</i>	<i>Sigfrid Löfgren</i>	<i>Arne Persson</i> i Heden
<i>Anders Jonsson</i>	<i>C.-Wilh. Lothigius</i>	<i>Arvid Nilsson</i> i Lönsboda
<i>Elias Jönsson</i> i Ingemarsgården	<i>Olof Johansson</i>	<i>M. Berglund</i>
<i>Gösta Sterne</i>	<i>Daniel Wiklund</i>	<i>Yngve Hamrin</i> i Jönköping
<i>Tore Nilsson</i>	<i>Evert Svensson</i>	<i>Elsa Lindskog</i>
<i>Thorvald Källstad</i>	<i>Per-Eric Ringaby</i>	<i>Augustinus Keijer</i>
<i>Olle Westberg</i>	<i>Einar Rimmerfors</i>	<i>Olaus Nyberg</i>
<i>Gideon From</i>	<i>Sigvard Rimås</i>	<i>Lisa Johansson</i>
<i>Bengt Börjesson</i> i Falköping		<i>Filip W. Fridolfsson</i>
